

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Minister I.K. van Engelshoven
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Datum

13 maart 2020

Uw kenmerk

Reflectie BrabantStad

Contactpersoon**Telefoon****Email****Bijlage(n)**

Onderwerp: reflectie BrabantStad inzake aanvragen uit de regio in de landelijke BIS

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

De partners van BrabantStad – de gemeenten Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch, Tilburg en de provincie Noord-Brabant – hebben in oktober 2018 het cultuurprofiel van BrabantStad '*BrabantStad maakt het*' vastgesteld en aan u toegezonden. Dit regioprofiel is ons vertrekpunt voor de reflectie op de aanvragen bij uw subsidieregeling voor de culturele basisinfrastructuur 2021-2024 die verbinding hebben met de regio BrabantStad.

Waardering voor samenwerking met BrabantStad

In onze stedelijke regio BrabantStad hebben wij positieve ervaringen met het samenwerken. In ons regioprofiel zijn belangrijke ambities neergelegd met betrekking tot onderlinge samenwerking op onder meer het gebied van internationalisering en de afstemming van de meerjarige financieringsmogelijkheden voor de professionele kunstinstellingen. In de uitwerking van onze ambities zien wij nu reeds mooie (tussen)resultaten van bijvoorbeeld de proeftuin internationalisering. Ook zijn onze meerjarige regelingen voor de professionele kunstinstellingen 2021-2024 geharmoniseerd. Momenteel loopt de integrale beoordeling van de aanvragen met één gezamenlijke adviescommissie. De inrichting van onze BrabantStad-regelingen zorgt voor een betere afstemming met organisaties die door meerdere overheden worden gefinancierd.

Uw aanpak voor samenwerking met de regio's verdient wat ons betreft een krachtig vervolg. Wij zijn verheugd dat over de culturele instellingen die zowel regionaal als (inter)nationaal een cruciale rol spelen in de culturele infrastructuur nu ook afstemming plaatsvindt tussen het Rijk en de regio. Met deze brief duiden wij graag hoe wij aankijken tegen de BIS-aanvragen bij het Rijk die verbinding hebben met de regio BrabantStad.

Brabantse BIS-aanvragen in relatie tot het Brabantstad profiel

Ons cultuurprofiel is samengevat in drie kernwoorden: innoveren, verbinden en maken. Wij zijn verheugd te constateren dat er in totaal 18 aanvragen van Brabantse organisaties zijn ingediend en dat daarnaast ook Brabantse organisaties partners zijn in landelijke samenwerkingsverbanden. Het betreft een brede waaier aan organisaties en disciplines. Het groot aantal aanvragen uit onze regio en de aandacht daarin voor inclusie, diversiteit en ondernemerschap is kenmerkend voor de ambitie en de dynamiek in Brabant.

Onze verwachting is dat het aantal Brabantse organisaties, in aansluiting bij ons regioprofiel, dat ook in het landelijke bestel een plek krijgt, toeneemt. In de huidige periode zijn er 6 Brabantse BIS-instellingen. In ons regioprofiel hebben wij toegelicht dat wij meer organisaties van grote waarde vinden voor zowel onze regio als het nationale bestel in de komende periode. We hebben in ons regioprofiel ook gesteld dat voor ons het belang van de organisaties niet valt te begrenzen door de scheiding tussen BIS en landelijke fondsen. We hebben evenwel van 11 organisaties specifiek benoemd dat wij voor hen een plaats in de BIS zien.

De specifiek benoemde instellingen zijn:

- ComplexNL	- MU
- De Stilte,	- November Music
- Dutch Design Foundation	- Opera Zuid
- Europees Keramisch Werkcentrum	- philharmonie zuidnederland
- Het Zuidelijk Toneel	- Theater Artemis
- Mommerskwartier (TextielLab)	

De bovengenoemde instellingen hebben conform de verwachting aangevraagd bij uw regeling. Daarnaast zijn er nog Brabantse aanvragen voor festivals en ontwikkelinstellingen. Het aantal Brabantse aanvragen in deze nieuwere functies verbaast ons niet: dit past bij het innovatieve en verbindende karakter van onze regio.

Als tweede economische regio van het land spreken wij daarom de verwachting uit dat – naast uw toekenning voor de hier bovengenoemde 11 instellingen – in de BIS ook ruimte komt voor aanvullend minstens 2 extra Brabantse instellingen omdat het om het type instellingen gaat waarmee onze regio zich onderscheidt van de rest van Nederland.

Hieronder lichten wij graag toe hoe de Brabantse BIS-aanvragen passen in het totale aanbod. Daarbij zoomen we op de diverse organisaties nader in.

Wij merken op dat tegelijkertijd met de beoordeling van de aanvragen door de Raad voor Cultuur ook onze adviescommissie Brabantstad Cultuur ons zal adviseren. Wij kunnen niet vooruitlopen op die advisering en geven vooral feitelijke informatie weer over de positie van de organisaties in onze regio.

Brabantse aanvragen Podiumkunsten

Op het gebied van podiumkunsten hebben vier producerende gezelschappen, het symfonieorkest philharmonie zuidnederland en twee podiumkunsten-festivals een BIS-aanvraag ingediend. Voor de producerende gezelschappen Het Zuidelijk Toneel, Theater Artemis, de Stilte en Opera Zuid geldt dat allen goed samenwerken met verschillende podia in onze regio en dat ze bekend en geliefd zijn bij het Brabantse publiek. Ze investeren allemaal in cultuureducatie, talentontwikkeling en publiekswerking en sluiten daarmee aan op de programmaliijnen uit het regioprofiel.

Het Zuidelijk Toneel investeert al jaren in het creëren van nieuwe verhalen en nieuw theaterrepertoire. Zij maakt theaterproducties voor middelgrote en grote zalen. Het Zuidelijk Toneel sluit daarin aan op actuele thema's en doet dat in nauwe samenwerking met theaters en maatschappelijke organisaties. Zij richt zich daarbij ook op betrokkenheid van publieksgroepen als vluchtelingen en jongeren.

Opera Zuid presenteert haar operaproducties zowel in schouwburgen als tijdens een driedaags openluchtevenement in Den Bosch *Opera op de Parade*. We steunen de ambitie van Opera Zuid om te komen tot de uitbreiding van het operaprogramma in onze regio met een volwaardige productie voor de jeugd per seizoen.

Theater Artemis en de Stille brengen theater en dans dicht bij de jeugd van verschillende leeftijden. Beide gezelschappen hebben een stevige basis in de regio en een grote reputatie in Nederland en daarbuiten. Beide hebben een sterke internationale positie, de Stille speelt van alle fondsgesubsidieerde gezelschappen de meeste voorstellingen in het buitenland. Beide ontvingen in de afgelopen jaren belangrijke internationale prijzen.

philharmonie zuidnederland heeft een vaste plek in het Muziekgebouw in Eindhoven en treedt behalve in Eindhoven ook in andere Brabantse steden op. Tevens werkt het orkest samen met andere culturele spelers uit de regio op het gebied van cultuureducatie. Het orkest heeft de begeleidingstaak voor Opera Zuid. Hiermee vervult philharmonie zuidnederland een brede taak voor het publiek van alle leeftijden.

De twee festivals op het gebied van podiumkunsten, te weten November Music en Theaterfestival Boulevard, zijn afgelopen jaren uitgegroeid tot belangrijke internationale platforms waar makers en publiek elkaar ontmoeten en bevragen. Beide festivals investeren in coproducties en geven Brabantse makers de gelegenheid om hun internationaal netwerk uit te breiden. Hiermee dragen ze sterk bij aan een breed aanbod en internationalisering.

Brabantse aanvragen visuele kunsten en design

MU en Europees Keramisch Werkcentrum (EKWC) hebben een aanvraag ingediend als presentatie-instelling en postacademische instelling. Beide organisaties zijn een vaste waarde in de regionale en landelijke basisinfrastructuur. Zowel MU als EKWC beschikt over een uitgebreid internationaal netwerk. Zij zetten hun expertise in voor internationale uitwisseling en bieden makers uit Brabant een unieke kans om zich te ontwikkelen en te presenteren aan professionals en een breed publiek.

Gezien het onderscheidende karakter van BrabantStad op het gebied van ontwerp zijn ook aanvragen voor de BIS-functies festival design en future lab design en technologie ingediend bij het Rijk.

De Dutch Design Foundation organiseert jaarlijks de Dutch Design Week, een festival voor ontwerp waar veel partners uit Nederland aan meewerken. Het festival is een platform voor ontwerpers, onderwijsinstellingen, betrokken professionals uit het bedrijfsleven of maatschappelijke organisaties en breed publiek. Het festival heeft afgelopen jaren geïnvesteerd in uitbreiding van internationale deelnemers en internationaal publiek.

ComplexNL is een nieuwe organisatie die aanvraagt voor de functie van future lab design en technologie. Deze nieuwe speler in het culturele ecosysteem staat op de schouders van Design Academy Eindhoven en TU/e als internationaal gerenommeerde opleidingen op het gebied van ontwerp en van Dutch Design Foundation, MU, Designmuseum Den Bosch en Van Abbemuseum als culturele partners. ComplexNL neemt actuele maatschappelijke vraagstukken op het gebied van ontwerp en technologie als uitgangspunt om activiteiten te organiseren die relevant en aantrekkelijk zijn voor een breed publiek. Bij het kiezen en uitwerken van diverse vraagstukken wordt samenwerking gezocht met partners uit Brabant en daarbuiten, onder andere met CUBE en Het Nieuwe Instituut. In het bestuursakkoord van de provincie Noord-Brabant staat vermeld dat de provincie zich sterk maakt voor een rijksmuseum voor design.

Tenslotte is BredaPhoto een meerjarige samenwerking met Noorderlicht uit Groningen aangegaan met de aanvraag voor Dutch Festivals on Visual Storytelling. Noorderlicht en BredaPhoto zetten gezamenlijk in op een eigentijds, agenderend en artistiek hoogwaardig programma van fotografie, beeldcultuur en visual arts. BredaPhoto is een belangrijk festival van internationale allure met grote aandacht voor jong talent.

Brabantse aanvragen Ontwikkelinstellingen

In de categorie voor ontwikkelinstellingen zijn 8 aanvragen gedaan door Brabantse organisaties. Dit zijn Mommerskwartier (TextielLab), Emoves, Bio Art Laboratories, Bosse Nova, Onomatopoe, Playgrounds, Social Label en STRP. Daarnaast is de Brabantse instelling November Music betrokken in de aanvraag van Rizoom. In de aanvraag van M-lab is als vaste partner Factorium uit Tilburg genoemd.

Zoals hiervoor al is benoemd, sluit het aantal Brabantse aanvragen in de categorie voor ontwikkelinstellingen aan bij het DNA van BrabantStad. Wij zijn van mening dat het passend is als naast het TextielLab zeker nog meer instellingen voor opname in de landelijke BIS in aanmerking komen.

Samenwerking BrabantStad en Stedelijke Cultuurregio Zuid

BrabantStad en Stedelijke Cultuurregio Zuid hebben nauwe betrokkenheid bij elkaar. Soms in directe financiering. De provincies Noord-Brabant en Limburg zijn beide betrokken in de meerjarige cofinanciering van philharmonie zuidnederland en Opera Zuid. Maar ook Brabantse en Limburgse culturele organisaties werken vaker samen en vullen elkaar aan. Eerder is al de samenwerking van ComplexNL met CUBE (uit Kerkrade) genoemd.

Een ander voorbeeld is de complementariteit van Het Zuidelijk Toneel en Toneelgroep Maastricht. Toneelgroep Maastricht heeft nauwe banden met Brabantse podia die in de plannen voor komende beleidsperiode ook beoogde coproductent zijn van het gezelschap. We hebben kennisgenomen van de plannen van Toneelgroep Maastricht om het aanbod voor de grote zaal de komende jaren uit te breiden en de stap te maken van middelgroot naar groot theatergezelschap. We zien de waarde van nieuwe grote zaalproducties voor theaters in Brabant en zien hierin een aanvulling op het aanbod van Het Zuidelijk Toneel dat als middelgroot toneelgezelschap aanbod heeft in de zuidelijke regio's.

Afsluiting

Zoals hierboven is weergegeven hebben wij waardering voor de afstemming die er nu is over de aanvragen van de instellingen voor professionele kunsten voor 2021-2024. Wij hebben hierboven onze ambitie, verwachting en inhoudelijke schets aangeduid ten aanzien van deze aanvragen. Wij gaan ervan uit dat u deze reflectie betreft bij de beoordeling van aanvragen in het kader van de basisinfrastructuur 2021-2024. We vertrouwen erop dat wij hierover met u in gesprek blijven en dat de cofinanciering van het Rijk en BrabantStad-partners komende jaren het culturele veld in onze regio en daarmee in Nederland zal versterken en nieuwe impulsen mogelijk zal maken.

Hoogachtend,

Marianne de Bie, wethouder Cultuur
Gemeente Breda

Marcelle Hendrickx, wethouder Cultuur
Gemeente Tilburg

Antoinette Maas, wethouder Cultuur
Gemeente Helmond

Monique List – de Roos, wethouder Cultuur
Gemeente Eindhoven

Mike van der Geld, wethouder Cultuur
Gemeente 's-Hertogenbosch

Anne-Marie Spierings, gedeputeerde Cultuur
Provincie Noord-Brabant

